

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 1

**PROTOKÓŁ KONTROLI
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Mońkach
ul. Aleja Niepodległości 3, 19-100 Mońki**

Białystok – marzec – 2013r.

PROTOKÓŁ

kontroli kompleksowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, ul. Aleja Niepodległości 3, przeprowadzonej w dniach 26, 27, 28 lutego oraz 1 marca 2013r.

Starostą Powiatu Monieckiego jest Pani Joanna Kulikowska.

Z dniem 9 października 2006r. na stanowisko Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach zatrudniono Panią Genowefę Kulikowską (pełniła obowiązki Kierownika Centrum od 14 listopada 2003r.).

[Akta kontroli str.14]

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach utworzono na podstawie Uchwały Nr XIV/71/08 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 27 lutego 2008r., z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 1999r.

[Akta kontroli str.12]

Kontrolę przeprowadzili:

1. Anna Giesko - starszy inspektor - kierownik zespołu inspektorów
2. Anna Liszewska - starszy inspektor wojewódzki
– pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na podstawie upoważnienia Nr 1/2012 z dnia 30 stycznia 2013r. (PS-V.431.7.2013.AG) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Andrzeja Kozłowskiego- Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

[Akta kontroli str.8]

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26, 27, 28 lutego oraz 1 marca 2013r.

Ilekcroć w dalszej części protokołu jest mowa o:

- 1) Centrum/PCPR – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, ul. Aleja Niepodległości 3.
- 2) ustawie o pomocy społecznej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.).

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielała Pani Genowefa Kulikowska - kierownik PCPR.

Temat kontroli:

Realizacja przez powiat zadań własnych oraz zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej.

Cele kontroli

- 1) ocena działalności jednostki kontrolowanej dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli.
- 2) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – ustalenia zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Rodzaj kontroli:

Kontrola kompleksowa.

Przedmiotowy zakres kontroli:

W trakcie kontroli sprawdzono następujące zagadnienia:

- I. Zasoby materialne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach.
- II. Zasoby kadrowe Centrum.
- III. Zadania realizowane przez PCPR w Mońkach i upoważnienie kierownika do wydawania decyzji.
- IV. Realizacja zadań własnych wynikających z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- V. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- VI. Realizacja wybranych zadań wynikających z art. 112 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą:

Kontrolą objęto okres od dnia 01.01.2012r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne, dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Ustalenia kontroli

I. Zasoby materialne Centrum

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach jest zlokalizowane w budynku przy ul. Aleja Niepodległości 3, stanowiącym własność powiatu, który został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podstawą użytkowania pomieszczeń jest umowa użyczenia lokalu użytkowego zawarta pomiędzy Powiatem Monieckim, a PCPR w Mońkach.

Centrum zajmuje 2 pomieszczenia biurowe wyposażone w niezbędne sprzęty i urządzenia biurowe. Każdy z pracowników posiada wyodrębnione stanowisko pracy oraz korzysta z zestawów komputerowych podłączonych do drukarek. Pokoje pracowników wyposażone są w odpowiednią do stanu zatrudnienia ilość biurek, krzeseł obrotowych, tapicerowanych, regałów biurowych, szaf, aparatów telefonicznych.

II. Zasoby kadrowe Centrum

W okresie objętym kontrolą w Centrum zatrudnieni byli:

- kierownik,
- główny księgowy,
- 2 pracowników socjalnych, w tym 1 zatrudniony na czas określony od 08.02.2012r. do 31.12.2013r., który nie posiada kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.),
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej/doradca ds. osób niepełnosprawnych (zatrudniony w Centrum od dnia 02.01.2002r. do 30.04.2012r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownik socjalny, od 01.05.2012r. na stanowisku koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w wymiarze czasu pracy 1/3 etatu i doradcy ds. osób niepełnosprawnych w wymiarze czasu pracy 2/3 etatu),
- pomoc administracyjna (od 07.02.2012r. do 31.12.2013r. przebywa na urlopie wychowawczym).

W trakcie kontroli sprawdzono kwalifikacje kierownika jednostki oraz pracowników PCPR, które zawarto w wykazie pracowników załączonym do akt kontroli.

[Akta kontroli str. 75-108]

Pracownicy socjalni realizujący zadania pomocy społecznej, przeprowadzający wywiady posiadają legitymację pracownika socjalnego według wzoru stanowiącego załącznik Nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U z 2012r. poz.712).

III. Zadania realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach i upoważnienie dyrektora do wydawania decyzji

Uchwałą Nr XIV/72/12 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 25 kwietnia 2012r. nadano Statut Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach.

Uchwałą Nr XX/117/12 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 28 listopada 2012r. ogłoszono tekst jednolity ww. uchwały w sprawie nadania Statutu PCPR w Mońkach.

Uchwałą Nr 65/131/12 Zarządu Powiatu w Mońkach z dnia 3 kwietnia 2012r. ze zmianami przyjęto Regulamin Organizacyjny PCPR w Mońkach.

Zarządzeniem Nr 1/2009 Kierownika PCPR w Mońkach z dnia 5 czerwca 2009r. ustalono Regulamin Wynagradzania Pracowników PCPR w Mońkach ze zmianą.

W trakcie kontroli stwierdzono, że obsługę finansowo – księgową Centrum prowadzi główny księgowy zatrudniony od 1 maja 2009r. w wymiarze czasu pracy ¼ etatu.

[Akta kontroli str.15-44]

Starosta Powiatu Monieckiego upoważnił Kierownika PCPR w Mońkach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości powiatu.

Wykaz upoważnień udzielonych kierownikowi Centrum zawarto w aktach kontroli.

W okresie podlegającym kontroli korespondencję wpływającą oraz wysyłaną z PCPR w Mońkach rejestrowano w dzienniku korespondencyjnym. **Centrum nie prowadziło ewidencji wyjść w godzinach służbowych.**

W toku czynności kontrolnych ustalono, że postępowania w sprawach świadczeń, określonych w ustawie o pomocy społecznej, zakończone decyzjami administracyjnymi przeprowadzone były poza wyjątkami opisanymi w protokole zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności: sytuacja osobista, rodzinna, dochodowa i majątkowa wnioskodawców ustalona była na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej (obowiązuje od 1 lipca 2011r.), wywiady środowiskowe przeprowadzono w terminie określonym w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25 stycznia 2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a od 07.07.2012r. w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U z 2012r. poz. 712), decyzje administracyjne podejmowano zgodnie z terminem określonym w art. 35 kpa, niezwłocznie – nie później niż w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku. Wydane decyzje administracyjne zawierają elementy określone w art. 107 § 1 kpa.

IV. Realizacja zadań własnych wynikających z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej:

1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami

Rada Powiatu w Mońkach Uchwałą Nr XXVIII/142/09 dnia 1 lipca 2009r. przyjęła „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Monieckim na lata 2009 – 2019”.

Misją powiatu jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Wyżej wymieniony dokument zawiera wstęp, charakterystykę powiatu monieckiego, diagnozę sytuacji społecznej, misję, cele strategiczne, działania wskazujące główne kierunki rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, realizatorów poszczególnych działań, źródła finansowania, nie szacując jednak wielkości środków finansowych potrzebnych na jej wykonanie. Strategia nie zawiera szczegółowego harmonogramu działań w związku z tym, trudne jest ustalenie jak i w jakim czasie będą realizowane konkretne, zindywidualizowane działania i jakie środki będą na nie przeznaczone.

2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wypełnia zadanie w stosunku do mieszkańców Powiatu Monieckiego, którzy mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Poradnictwo specjalistyczne w Centrum prowadzone jest przez psychologa, który pracując jako wolontariusz nie ma określonych dni i godzin udzielania porad. Osoby zgłaszające się do Centrum umawiane są po wcześniejszym uzgodnieniu terminu wizyty. Porady dotyczą w szczególności spraw rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych.

W okresie objętych kontrolą w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielono 8 porad psychologicznych oraz zorganizowano spotkanie rodziców zastępczych z psychologiem nt. „Rola rodzica zastępczego w zaspokajaniu potrzeb rozwojowych dziecka” oraz „Autoświadomość poczucie własnej wartości”. W spotkaniu uczestniczyło 28 rodziców zastępczych, mających możliwość indywidualnego spotkania z psychologiem i zgłoszenia osobistych problemów.

Ponadto w ramach realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Determinacja – Aktywna integracja – Akceptacja” 101 beneficjentów uczestniczyło w indywidualnych konsultacjach z psychologiem oraz doradcą zawodowym.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że PCPR prowadzi rejestr udzielonych porad psychologicznych, który zawiera inicjały imienia i nazwiska, ilość spotkań oraz zgłaszany problem.

PCPR nie prowadzi poradnictwa prawnego. Osoby zgłaszające się do Centrum informowane są o możliwości uzyskania nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez radcę prawnego w Urzędzie Miejskim w Mońkach oraz Studencką Poradnię Prawa - Pracownia Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z siedzibą w Mońkach.

[Akta kontroli str.138-140]

3) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze

W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. udzielono pomocy pieniężnej 2 osobom, w tym:

1) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki 2 osobom opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze w łącznej kwocie 5 929,20 zł.,

- 2) pomocy pieniężnej na zagospodarowanie w formie rzeczowej 1 osobie opuszczającej młodzieżowy ośrodek wychowawczy w łącznej kwocie 2 984,96 zł.,
- 3) pomocy pieniężnej na usamodzielnienie 1 osobie opuszczającej młodzieżowy ośrodek wychowawczy w łącznej kwocie 3 294,00 zł.

[Akta kontroli str.134-136]

Dokonano kontroli akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

- na kontynuowanie nauki

1. PCPR.8271.16.2.2.2012 z 04.10.2012

2. PCPR.8233.5.3.2012 z 13.11.2012

- w 1 przypadku decyzję na kontynuowanie nauki wydano bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej -**poz. 1**,

- w 1 przypadku postępowanie zostało przeprowadzone z uchybieniem zasady określonej w art. 35 § 1 kpa zobowiązującej organ do załatwiania spraw bez zbędnej zwłoki. Centrum wysłało pismo do Ośrodka w sprawie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego dopiero po upływie 28 dni od złożenia przez stronę wniosku (wpływ wniosku do Centrum - 10.09.2012r., wysłanie pisma do Ośrodka - 08.10.2012r.), organ nie poinformował strony o zwłoce w załatwieniu sprawy i nie wskazał nowego terminu jej załatwienia zgodnie z art. 36 kpa, w związku z tym decyzję administracyjną w sprawie przyznania świadczenia wydano z uchybieniem terminu określonego art. 35 § 3 (decyzję wydano 13.11.2012r.) – **poz. 2**

- na zagospodarowanie w formie rzeczowej

1. PCPR.8271.16.4.2012 z 31.10.2012

- w 1 przypadku decyzję na zagospodarowanie w formie rzeczowej wydano bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej- **poz. 1**,

- na usamodzielnienie

1.PCPR.8271.16.3.2012 z 31.10.2012

- w 1 przypadku decyzję na usamodzielnienie wydano bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej -**poz. 1**.

W aktach spraw dotyczących realizacji zadania zgromadzono dokumenty wymagane rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005 Nr 6 poz. 45 ze zm.) – obowiązywało do 06.09.2012r., od 07.09.2012r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012, poz. 954).

4) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się

W okresie objętym kontrolą, osobom opuszczającym ww. placówki nie udzielano innych form pomocy poza pomocą pieniężną. Z informacji przedłożonych przez Kierownika Centrum w protokole ustnych wyjaśnień wynika, że osoby te nie były zainteresowane innymi formami wsparcia. Jedna z osób, która opuściła młodzieżowy ośrodek wychowawczy w miesiącu lipcu 2012r. została wpisana na listę uczestników projektu współfinansowanego ze środków EFS „Determinacja – Aktywna integracja – Akceptacja”, którego realizację Centrum rozpoczęło od miesiąca lutego 2013r.

[Akta kontroli str.134]

5) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach nie udzielało pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem, ponieważ na terenie Powiatu Monieckiego nie zamieszkują ww. osoby.

[Akta kontroli str.134]

6) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób

Na terenie Powiatu Monieckiego funkcjonują dwa domy pomocy społecznej, w tym: Dom Pomocy Społecznej w Mońkach ul. PCK 15, 19-101 Mońki dla osób w podeszłym wieku oraz Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” Mociesz 4a, 19-124 Jaświły dla osób przewlekłe somatycznie chorych, które posiadają zezwolenie Wojewody Podlaskiego na prowadzenie ww. domów, wydane na czas nieokreślony.

Decyzje w przedmiocie umieszczenia w domu pomocy społecznej podejmuje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą wydano 10 decyzji dotyczących umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym: 5 do DPS w Mońkach, 5 do DPS „Dom Kombatanta” w Mocieszach.

W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. wydano łącznie 24 decyzje zmieniające odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w Mońkach oraz w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Mocieszach.

[Akta kontroli str.132-134]

Dokonano kontroli akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowanie administracyjne:

1. PCPR.8232.3.11.2012 z 03.01.2012r. - dec. o umieszczeniu w dps
2. PCPR.8232.19.10.2012 z 05.01.2012r. - dec. o umieszczeniu w dps
3. PCPR.8232.6.11.2012 z 31.01.2012r. - dec. o umieszczeniu w dps
4. PCPR.8232.4.2012 z 17.07.2012r. - dec. o umieszczeniu w dps
5. PCPR.8232.10.11.2012 z 02.10.2012r. - dec. o umieszczeniu w dps
6. PCPR.8232.56.3./01/2002/2012 z 04.10.2012r. - dec. zmieniająca odpłatność
7. PCPR.8232.36.4.03.2012 z 23.10.2012r. - dec. zmieniająca odpłatność
8. PCPR.8232.32.3.01.2012 z 23.10.2012r. - dec. zmieniająca odpłatność
9. PCPR.8232.31.3.01.2012 z 23.03.2012r. - dec. zmieniająca odpłatność
10. PCPR.8232.8.3.03.2012 z 23.03.2012r. - dec. zmieniająca odpłatność

- w 5 przypadkach w podstawie prawnej decyzji o umieszczeniu w dps powoływano się na nieaktualny tekst jednolity ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. powoływano się na Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz. 728 z póź. zm.), zamiast opublikowanego

dnia 21.10.2009r. – Dz. U z 2009r. Nr 175, poz.1362 ze zm., a od 07.02.2013r. – Dz. U z 2013r. poz.182 ze zm.) – **poz. 1 – 5**,

- w 5 przypadkach decyzje zmieniające odpłatność wydano bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej – **poz. 1 – 5**,

- w 1 przypadku organ dokonał zmiany decyzji administracyjnej w zakresie zmiany odpłatności za pobyt w DPS poprzez zmianę decyzji zmieniającej, a nie decyzji pierwotnej, ustalającej odpłatność w DPS – **poz. 7**.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, w razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia osobę lub opiekuna prawnego o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej odrębnym pismem lub w uzasadnieniu decyzji o umieszczeniu w dps, zgodnie z dyspozycją określoną w art. 59 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Według stanu na dzień – 27.02.2013r. na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało 10 osób. Wykaz osób oczekujących zamieszczono w aktach kontroli str. 68-70.

Zgodnie z art. 60 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 6 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej Starosta Powiatu Monieckiego ustalił Zarządzeniem Nr 1/2012 z dnia 16.01.2012r. miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej powiatu monieckiego w 2012r.:

- ww. koszt w 2012r. w Domu Pomocy Społecznej w Mońkach wyniósł 2.468,00 zł. (data ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym - 17.01.2012r.),

- ww. koszt w 2012r. w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Mocieszach wyniósł 2.698,00 zł.(data ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym – 17.01.2012r.).

7) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Na terenie powiatu nie funkcjonują mieszkania chronione dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowe ośrodki wsparcia, w tym domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z wyjaśnień Kierownika Centrum wynika, że zadanie nie jest realizowane z powodu braku zasobów mieszkaniowych (załącznik do akt - protokół przyjęcia ustnych).

[Akta kontroli str.132]

Rada powiatu nie ustaliła w drodze uchwały, w zakresie zadań własnych szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182, ze zm.).

8) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej

W Powiecie Monieckim nie utworzono Ośrodka Interwencji Kryzysowej jako odrębnej jednostki organizacyjnej – zgodnie z art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z § 6 pkt 6a Regulaminu Organizacyjnego Centrum ośrodek interwencji kryzysowej funkcjonuje w strukturach PCPR w Mońkach. W okresie podlegającym kontroli funkcjonowały dwa ośrodki interwencji kryzysowej, w tym jeden zlokalizowany przy Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Mocieszach, który zaprzestał swoją działalność

z dniem 30 lipca 2012r. oraz drugi w budynku internatu Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach.

Rada Powiatu uchwałą nr XVII/90/12 z dnia 30 lipca 2012r. określiła organizację i zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w Ośrodku Interwencji Kryzysowej funkcjonującym na terenie Powiatu Monieckiego. Podstawą prawną uchwały jest art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej zgodnie, z którym rada powiatu (...) w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Ośrodek Interwencji Kryzysowej nie jest ośrodkiem wsparcia lub mieszkaniem chronionym, w rozumieniu art. 51 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, a odrębną jednostką organizacyjną pomocy społecznej (art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej).

[Akta kontroli str.59-62]

Pierwszy z ośrodków został utworzony przy Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Mocieszach i zapewniał schronienie osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych (klęska żywiołowa lub ekologiczna, zdarzenia losowe, kryzysy normatywne, przemoc domowa). W okresie podlegającym kontroli w ww. OIK-u przebywała przez jedną noc kobieta, której zapewniono wyżywienie, czystą odzież oraz wsparcie psychologiczne.

Drugi z ośrodków funkcjonuje w budynku internatu Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach. Zapewnia schronienie osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. W 2012r. w OIK przebywała matka z dwójką małoletnich dzieci, której zapewniono schronienie oraz całodzienne wyżywienie do czasu uregulowania trudnej sytuacji mieszkaniowej w okresie zimowym.

[Akta kontroli str.128-130]

Dokonano kontroli akt sprawy, w tym decyzji rozstrzygających postępowanie administracyjne:

1. PCPR/OIK.8232-1.1.2012 z 07.02.2012r. – decyzja dot. umieszczenia w OIK i odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt w OIK,
2. PCPR/OIK.8232-1.2.2012 z 09.05.2012r. – decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji PCPR/OIK.8232-1.1.2012 z 07.02.2012r.

- udzielenie świadczenia w formie interwencji kryzysowej nastąpiło poprzez wydanie decyzji administracyjnych, co jest niezgodne z art. 106 ust. 2 ustawy o pomocy, zgodnie z którym udzielenie świadczeń w postaci interwencji kryzysowej (...) nie wymaga wydania decyzji administracyjnej – **poz. 1, 2.**

9) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

Z wyjaśnień kierownika PCPR w Mońkach wynika, że informacji o prawach i uprawnieniach osobom potrzebującym udzielają pracownicy Centrum w formie porad i informacji w zakresie:

- tworzenia rodzinnych form zastępczych,
- umieszczania w domu pomocy społecznej,
- uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności,
- zasadach umieszczania w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Mońkach,
- uczestnictwa w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej w Mońkach.

Centrum nie prowadzi ewidencji udzielonych informacji o prawach i uprawnieniach.

[Akta kontroli str.128]

10) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu

W 2012r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach zorganizowało szkolenie w zakresie ekonomii społecznej, które zostało przeprowadzone przez pracowników ROPS w Białymstoku.

PCPR nie doskonalilo zawodowo kadry pomocy społecznej z terenu powiatu monieckiego z powodu braku zainteresowania ze strony pracowników jednostek pomocy społecznej, co zostało udokumentowane notatką służbową Kierownika Centrum z dnia 12 kwietnia 2012r.

[Akta kontroli str.126-128]

11) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu

Pracownicy PCPR prowadzą doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w miarę zgłaszanych potrzeb. Przekazywane są wytyczne i wskazówki dotyczące realizacji poszczególnych zadań w zakresie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W okresie objętym kontrolą doradztwem objęto kierowników, dyrektorów ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej oraz Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego w Downarach.

Doradztwo metodyczne dotyczyło:

- umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych, osób z zaburzeniami psychicznymi w DPS,
- utworzenia rodziny zastępczej, usamodzielniania wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- utworzenia rodziny zastępczej, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
- dofinansowania ze środków PFRON dla osób niepełnosprawnych np. do zakupu samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, likwidacji barier itp.

[Akta kontroli str.126]

12) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

W 2012r. Powiat Moniecki realizował program osłonowy przyjęty Uchwałą Nr VIII/41/07 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 27 czerwca 2007r. tj. „Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2007-2015”, który zawiera 4 podstawowe cele i zadania:

- 1) stworzenie równych szans osobom niepełnosprawnym w zakresie dostępu do edukacji, kultury i sportu – imprezy integracyjne dla ok. 400 osób, budowa sali sportowej w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach, zapewnienie nauki 10 niepełnosprawnym uczniom w Specjalnej Szkole Przysposabiającej do Pracy w Mońkach, dofinansowanie 121 osobom uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zakup sprzętu rehabilitacyjnego 18 osobom niepełnosprawnym,
- 2) aktywizacja zawodowa, zatrudnianie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia - skierowanie trzech osób na staż,
- 3) likwidacja barier transportowych, w komunikowaniu się oraz architektonicznych w obiektach infrastruktury miejskiej i miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej- zakup samochodu na rzecz 30 niepełnosprawnych mieszkańców DPS w Mońkach, likwidacja barier architektonicznych 10 osobom, technicznych 8 osobom oraz w komunikowaniu się 43 osobom,
- 4) stworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym - dofinansowanie kosztów utrzymania psa przewodnika 1 osobie, zakup samochodu na rzecz 30 mieszkańców DPS w Mońkach.

Ponadto w Powiecie Monieckim uchwalono programy szczegółowe:

- „Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015” przyjęty Uchwałą Nr IX/60/11 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 26 października 2011r.,
- „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Monieckim na lata 2007-2017” przyjęty Uchwałą Nr XIV/73/12 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 25 kwietnia 2012r.,
- „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Monieckim na lata 2012- 2014” przyjęty Uchwałą Nr XXI/126/12 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 28 grudnia 2012r.

[Akta kontroli str.122-126]

13) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W okresie objętym kontrolą Centrum sporządzało wymagane sprawozdania i przysyłało je Wojewodzie Podlaskiemu również w formie elektronicznej przy pomocy modułu gSAC. w wymaganym terminie.

W Statystycznej Aplikacji Centralnej (w okresie objętym kontrolą) PCPR Mońki umieściło sprawozdania i meldunki. W aplikacji SAC znajduje się komplet Zbiorów Centralnych wymaganych w okresie objętym kontrolą. **W sprawozdaniu MIPS-03 za okres I-XII/2012r., w dziale 2C (udzielone świadczenia – zadania własne realizowane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie) występują błędy formalne** polegające na braku wykazania liczby świadczeń, kwoty świadczeń, liczby osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze, którym przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Z wyjaśnień przedłożonych przez Kierownika Centrum wynika, że ww. dane zostały automatycznie wygenerowane w sprawozdaniu z zakresu pieczy zastępczej, a nie w sprawozdaniu w systemie pomoc społeczna. Próba dokonania korekty sprawozdania była niemożliwa ze względu na fakt, iż ww. dane zostały scalone i przekazane do MPiPS. W miesiącu styczniu 2013r. dokonano stosownej korekty i ww. świadczenia wykazano w systemie pomoc społeczna.

[Akta kontroli str.122, 193-206]

14) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej

W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej za 2011 rok, która przez organ wykonawczy została przedstawiona na XIV/2012 Sesji Rady Powiatu w Mońkach w dniu 25.04.2012r. oraz przekazana elektronicznie do ROPS w Białymstoku w dniu 28.04.2012r.

[Akta kontroli str.120]

15) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników

Rada Powiatu w Mońkach podjęła uchwałę Nr XI/67/11 z dnia 28.12.2011r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2012r., w dziale 852 – pomoc społeczna – rozdziale 85218 – na utrzymanie Centrum w 2012r. zaplanowano kwotę 227.460 zł., z tego dotacja celowa z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących powiatu wyniosła 0 zł.

[Akta kontroli str.58]

5. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.)

1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie

za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach nie udzielało pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w zakresie Indywidualnego Programu Integracji, ponieważ na terenie Powiatu Monieckiego nie zamieszkują ww. osoby.

[Akta kontroli str.120]

2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizację potrzeb w ww. zakresie zapewniają placówki funkcjonujące na terenie Miasta Mońki.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi mają możliwość uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Mońkach, którego jednostką prowadzącą jest CARITAS Archidiecezji Białostockiej (liczba uczestników - 30 osób) oraz w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Mońkach funkcjonującym przy MOPS w Mońkach (liczba uczestników - 13 osób).

[Akta kontroli str.120]

3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach realizowało zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Uchwałą Nr XIV/73/12 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 25 kwietnia 2012r. przyjęto „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Monieckim na lata 2007-2017”. Głównym celem programu jest obniżenie częstotliwości występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy. W programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, którego realizację rozpoczęto w styczniu 2013r. wzięło udział 10 osób.

[Akta kontroli str.118-120]

4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a pomocy w zakresie interwencji kryzysowej

W okresie objętym kontrolą zadania nie realizowano ze względu na brak osób występujących o pomoc w ww. zakresie.

[Akta kontroli str.118]

6. Realizacja wybranych zadań wynikających z art.112 ustawy o pomocy społecznej

1) koordynacja realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie koordynowało realizację Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Monieckim na lata 2009-2019, przyjętej Uchwałą Nr XXVIII/142/09 Rady Powiatu w Mońkach z dnia 1 lipca 2009r.

Centrum w ramach realizacji strategii podejmowało działania w zakresie:

- udzielania pomocy finansowej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych,
- wspierania jednostek, rodzin i środowisk niewydolnych poprzez prowadzenie poradnictwa psychologicznego oraz doradztwa zawodowego,

- wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w tym niepełnosprawnej – wybudowanie sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach,
- zwiększenia aktywności życiowej ludzi starszych poprzez doposażenie w sprzęt ułatwiający funkcjonowanie w środowisku, organizowanie turnusów rehabilitacyjnych, imprez integracyjnych, zakup samochodu na rzecz mieszkańców DPS w Mońkach,
- poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie działalności WTZ, dofinansowanie zakupu specjalistycznego oprzyrządowania do komputera i urządzeń lektorskich oraz brajlowskich w ramach programu „Aktywny samorząd”,
- zapobiegania przestępczości i nieprzystosowaniu społecznemu nieletnich poprzez organizowanie spotkań i pogadań prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Mońkach oraz szkoły,
- promocję zatrudnienia i aktywizację lokalnego rynku pracy - organizację prac interwencyjnych i staży dofinansowanych ze środków PFRON oraz indywidualnych konsultacji i warsztatów z doradcą zawodowym,
- zintegrowania działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych w zakresie pomocy społecznej poprzez prowadzenie szkoleń dla GOPS i organizacji pozarządowych,
- podnoszenia kwalifikacji i doskonalenia zawodowego pracowników służb społecznych i wolontariatu poprzez uczestnictwo w organizowanych szkoleniach, konferencjach, naradach.

Szeroki opis koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych zawarto w aktach kontroli str.114- 118.

2) wytaczanie na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne

W okresie objętym kontrolą Kierownik PCPR w Mońkach nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne ze względu na brak potrzeb w ww. zakresie. Udzielano natomiast informacji o możliwości wytaczania przez Kierownika PCPR powództwa o roszczenia alimentacyjne osobom, którym wydawano druki wniosków alimentacyjnych.

[Akta kontroli str.114]

3) kierowanie wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami

W okresie objętym kontrolą Centrum nie kierowało wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Osobom zainteresowanym udzielano informacji w zakresie prawidłowego skompletowania dokumentacji.

[Akta kontroli str.114]

4) nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach sprawuje nadzór nad działalnością dwóch domów pomocy społecznej tj. Domu Pomocy Społecznej w Mońkach, ul. PCK 15, 19-101 Mońki dla osób w podeszłym wieku oraz Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” Mociesz 4a, 19-124 Jaświły dla osób przewlekle somatycznie chorych.

W 2012r. Centrum przeprowadziło w ww. domach kontrole w zakresie:

- kwalifikacji pracowników i stanu zatrudnienia w zakresie osiągania wymaganego wskaźnika 0,4 oraz oceny sytuacji życiowej mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Mońkach, ul. PCK 15 (kontrola przeprowadzona w dniu 30.10.2012r.),

- przestrzegania zasad czystości i higieny w placówce, stanu zatrudnienia w zakresie osiągania wskaźnika 0,6 oraz rozkładania i podawania leków w Domu Pomocy Społecznej "Dom Kombatanta" w Mocieszach (kontrola przeprowadzona w dniu 06.11.2012r.).

Dyrektorom ww. domów nie wydano zaleceń pokontrolnych ponieważ nie stwierdzono nieprawidłowości.

[Akta kontroli str.112-114]

5) składanie Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z działalności Centrum oraz przedstawiania wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Kierownik PCPR w Mońkach na XIV/2012 Sesji Rady Powiatu w Mońkach w dniu 25.04.2012r. złożył Radzie Powiatu sprawozdanie z działalności Centrum za 2011r. W sprawozdaniu ujęto: stan organizacyjno – prawny i zadania PCPR w Mońkach, sprawozdanie rzeczowo – finansowe, wykaz potrzeb i wnioski w zakresie realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2013r. poz.135 ze zm.). **W sprawozdaniu nie przedstawiono wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2012r.**

Projekt sprawozdania z działalności Centrum za 2012r. oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2013r. został przygotowany przez kierownika PCPR w Mońkach i zostanie przedstawiony na posiedzeniu Rady Powiatu w Mońkach w miesiącu marcu 2013r.

W 2012r. Rada Powiatu w Mońkach nie opracowała lokalnych programów z zakresu pomocy społecznej.

[Akta kontroli str.112]

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, pod pozycją nr 12/2013.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, drugi Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach został poinformowany o przysługującym prawie zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Kontrolowany:

Mońki, 05.04.2013r. Genowefa Kulikowska
(miejscowość, data i podpis)

Kontrolujący:

1. Anna Giesko
2. Anna Liszewska